

→ není další podobná papírna s tak dlouhou tradicí, i proto se ta velkolesinská uchází o zaplání na Seznam UNESCO. Součástí papírny je Muzeum papíru, jež přibližuje vznik a vývoj papírenské výroby od nejstarších dob. V letních měsících si mohou návštěvníci vyzkoušet, co obnáší zhotovení jednoho archu ručního papíru či dopisní obálky.

Vody hojitedlné

Že by teď nezaškodila procházka na čerstvém vzduchu? Pak se vydejte poznat příjemný areál velkolesinských lázní, jež patří mezi nejstarší na Moravě. Již od 16. století se místní studené a termální sírné vody využívají k léčebným účelům. Zmíněný lékař Tomáš Jordan

FOTO: PETR TAZBÍREK

Léčebné pavilóny lázní

z Klausenburka patřil mezi velké obdivovatele velkolesinských lázní. Místní vodu označil jako „královnu moravských léčivých vod“. Pověst o vzniku lázní znamenal takto: „Sedlák jeden z Losin měl koně prašivého a vředy pokryté. I vyhnal ho ven ze své usedlosti, aby nena-

kazil jiné. Kůň onen zapadl do bažiny mezi vsí a zámek ležící a váleje se v ní několik dní pozbyl prašivosti a vrátil se zdrav ke svému pánu. A potom prý i lidé začali užívat té vody proti kožním nemocem“.

Rozvoj lázní souvisí s působením Žerotínů, zejména s ak-

tivitami Jana mladšího ze Žerotína, díky jehož péči se lázně rozrostly a v 17. století se dokonce nazývaly „knížecími lázněmi“. Dnes se tu léčí nemoci dýchacího a pohybového ústrojí a neurologická onemocnění. Pro pacienty a turisty jsou otevřeny vnitřní i venkovní termální bazény. Hlavní areál lázní tvoří čtyři léčebné pavilony. V rozsáhlém parku s cennými dřevinami naleznete i malebnou stavbu Chaloupka.

Poslední důležitou zastávkou je renesanční kostel sv. Jana Křtitele v horní části obce. V přistavěné kapli sv. Kříže je umístěna žerotínská hrobka. Cennou památkou v kostele je křížová cesta od F. A. Sebastiniho z konce 18. století. ●

PETR TAZBÍREK

Velké Losiny na kole

Zvolíme-li start i cíl dnešního tipu ze Velkých Losinách, vezměme – třeba letos poprvé – kolo. Značené cyklo-trasy umožní poznat kus Šumperka v přilehlých údolích Moravy a Desné. Trasa vede převážně po komunikacích III. třídy. O občerstvení není nouze, stejně jako o výhledy na dosud zasněžené Jeseníky. Umírněná délka trasy je zvolena s ohledem na to, že cyklosezóna teprve začíná.

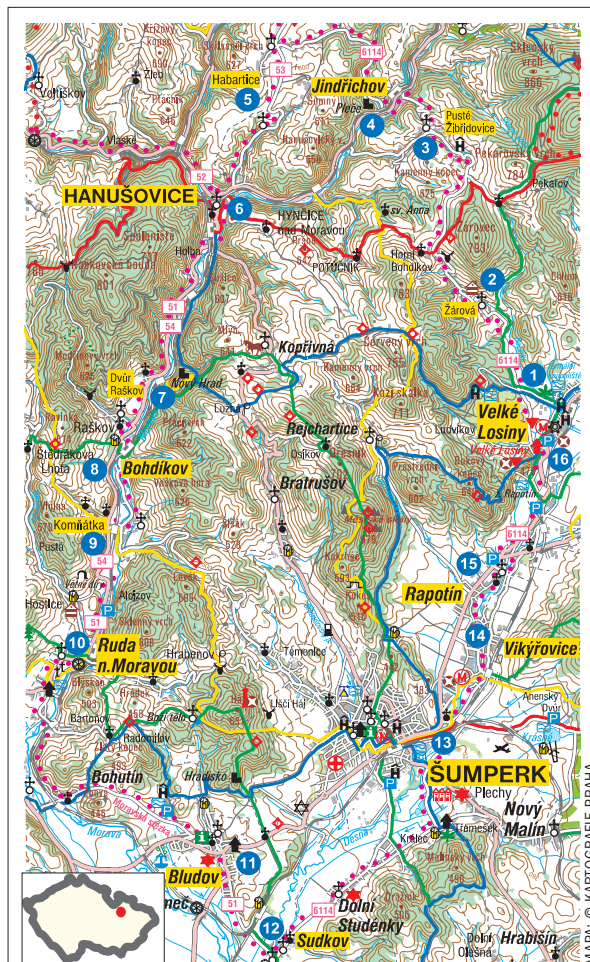
Od losinského zámku vede cyklo-trasa 6114, se kterou po silnici vystoupáme nejprve do staré horské vsi Žárové s dřevěným roubeným kostelem sv. Martina. Pokud zastavíme, všimneme si vzácného typu barokního náhrobku. Stoupáme dál kolem hory Žárovec, následuje kus rovinky a sjezd do kdysi sklárského Jindřichova v údolí jesenícké řeky Brané. Teď nás čeká táhlé stoupání do Habartic, kde cyklotrasu 6114 opustíme vlevo po cyklotrase 53, která je součástí dálkové cyklotrasy Moravská stezka. Po ní prudce sjedeme po poměrně frekventované silnici do Hanušovic se známým pivovarem. Cyklotrasa pokračuje pod číslem 51 příjemným sjezdem údolím řeky Moravy přes Dvůr Raškov (odtud odbočuje žlutá značka ke zřícenině Nový hrad) kolem železniční stanice Bohdíkov k rozcestí u Komňátky (lidová architektura z 19. století) a ještě níž do

Rudy nad Moravou, jejíž název potvrzuje středověké dobývání a zpracování rud. Také zde měli Žerotínové svůj zámek. Zde se tok Moravy zklidní, takže téměř po rovině dojedeme přes Bartoňov se zbytky tvrze ve sklepě hostince do Bohutína a po krátkém stoupání sjíždíme do lázeňského Bludova. Před zámek, v 19. století sídlilo Žerotínů, je 600 let stará lípa. U kostela se nachází hrobka Žerotínů, kde jsou uloženy ostatky nejslavnějšího z nich – Karla Staršího ze Žerotína. Zvolna klesneme do Sudkova k řece Desné, při níž proti proudu nevýrazným stoupáním dojedeme až do cíle po již známé cyklotrase 6114. V cestě máme Šumperk, jehož okrajem by nás trasa provedla téměř nepozorovaně. Za Šumperkem mineme Víkřovice a vzápětí vjedeme do Rapotína s přeživší sklárnou a zemědělským skanzenem, kde najdeme Veterán muzeum s malým zooparkem a zábavním dětským koutkem. Pak už nás čeká poslední úsek se závěrečným méně příjemným stoupáním k zámku ve Velkých Losinách.

JAN STRÁSKÝ

Autor je místopředsedou Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

Mapy: ● *Jeseníky, turistická mapa 1:100 000, edice Kartografie, č. 16*
● *Hrubý Jeseník a Rychlebské hory, cykloturistická mapa 1:100 000, edice KČT č. 12*

TRASA: 1. Velké Losiny – 6114: 2. Žárová (4) – 3. Pusté Zibřidovice (9) – 4. Jindřichov (11) – 5. Habartice (16) – 53: 6. Hanušovice (20) – 51: 7. Dvůr Raškov (25) – 8. Bohdíkov, žst. (27) – 9. Komňátka (29) – 10. Ruda n. Moravou (33) – 11. Bludov (39) – 12. Sudkov (42,5) – 6114: 13. Šumperk (49) – 14. Víkřovice (51,5) – 15. Rapotín (54,5) – 16. Velké Losiny (57,5)

MAPA © KARTOGRAFIE PRAHA